

Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Till justitieutskottet

Justitieutskottet har den 28 oktober 2008 beslutat att bereda bl.a. socialutskottet tillfälle att yttra sig över skrivelse 2007/08:167 Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål jämte motioner.

Socialutskottet, som beslutat avge ett yttrande, begränsar detta till att avse motionerna Ju1 (s) yrkandena 5, 9 och 16, Ju3 (v) yrkandena 1, 2, 4, 10 och 11, Ju5 (mp) yrkandena 2 och 6, vilka väckts med anledning av skrivelsen, samt skrivelsen i motsvarande del.

Dessutom behandlas i yttrandet åtta motionsyrkanden från allmänna motionstiderna 2006, 2007 och 2008. Dessa yrkanden har tidigare hänvisats till justitieutskottet, som avser att behandla dem i samband med skrivelsen. Socialutskottet har funnit skäl att låta yttrandet omfatta också dessa yrkanden.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Bakgrund

Regeringen konstaterar att prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet och jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter samt att människohandel är en allvarlig kränkning av den enskilda individens människovärde och rätt att få bestämma över sitt liv och sin kropp. Enligt regeringen har utvecklingen under senare tid gått mot ett allt starkare samband mellan prostitution och gränsöverskridande brottslighet, och det finns ett tydligt samband mellan prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Regeringen påpekar att ett samlat arbete för att bekämpa alla former av människohandel är grunden för dess politik på området men bedömer att det krävs särskilda åtgärder för att motverka människohandel för sexuella ändamål och att dessa frågor kräver en särskild handlingsplan.

Den 1 juli 2002 infördes människohandel för sexuella ändamål som ett nytt brott i Sverige. I juli 2004 utvidgades straffområdet till att omfatta också människohandel som inte är gränsöverskridande samt människohandel som syftar till andra former av utnyttjande än för sexuella ändamål som t.ex. tvångsarbete eller organhandel. Brottet benämns numera människohandel.

Enligt FN uppskattas att upp till 4 miljoner människor, främst kvinnor och barn, är utsatta för människohandel varje år och att majoriteten av dessa utnyttjas sexuellt.

Socialstyrelsen har sedan 1998 regeringens uppdrag att fortlöpande följa prostitutionens utveckling i landet. Socialstyrelsen har hittills presenterat tre rapporter om prostitution i Sverige. I den senaste, Kännedom om prostitution 2007, konstateras att prostitutionens omfattning är störst i de storstadsregionerna. Erbjudanden om sexköp förekommer på många olika platser, som på gator, krogar och restauranger, hotell, massageinstitut och lägenhetsbordeller. I annonser om sexuella tjänster publicerade på Internet var drygt en sjättedel av de påträffade erbjudandena från män. Det har vidare framkommit att det framför allt är män som köper sexuella tjänster.

Det som primärt upprätthåller prostitution och människohandel för sexuella ändamål är efterfrågan. För att bekämpa människohandel krävs enligt regeringen insatser inom en rad olika områden. Samarbete såväl över gränserna mellan brottsbekämpande myndigheter, sociala myndigheter, nationella och internationella organisationer som mellan myndigheter och organisationer inom ett lands gränser är av avgörande betydelse.

Såväl flickor och unga kvinnor som pojkar och unga män utnyttjas i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det saknas dock i stor utsträckning kunskap om antalet barn och ungdomar med erfarenhet av prostitution. I betänkandet Sexuell exploatering av barn i Sverige (SOU 2004:71) redogörs för en studie som utredningen låtit göra om ungas egna erfarenheter av och attityder till att sälja sexuella tjänster. I maj 2008 publicerade prostitutionsgruppen i Göteborg en studie om ungdomar över 18 år som säljer och byter sexuella tjänster.

Åtgärder inom fem insatsområden

I handlingsplanen redovisar regeringen ett antal åtgärder som syftar till att bekämpa prostitutionen i Sverige och människohandel för sexuella ändamål samt hur de personer som är utsatta för detta ska få det skydd och stöd som de behöver. Arbetet delas in i fem insatsområden: Ökat skydd och stöd till utsatta, Stärkt förebyggande arbete, Stärkt kvalitet och effektivitet i rättsväsendet, Ökad nationell och internationell samverkan samt Ökad kunskap.

I handlingsplanen redovisas både pågående verksamheter, uppdrag och insatser samt nya åtgärder i form av uppdrag som regeringen avser att ge till berörda myndigheter. En samlad uppföljning av handlingsplanen kommer att göras 2011.

Ökat skydd och stöd till utsatta

Den verksamhet som särskilt riktas till personer som utnyttjas i prostitution eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål är i dag begränsad. Regeringens bedömning är att dessa insatser behöver stärkas och utvecklas. Särskilda utbildningsinsatser krävs därtill när det gäller yrkesgrupper som kommer i kontakt med barn och ungdomar. För de personer som dessutom har missbruksproblem eller lider av psykisk ohälsa som ett resultat av övergrepp är möjligheterna till skydd, stöd och hjälp på ett behandlingshem eller ett skyddat boende än mer begränsade.

I det uppsökande arbetet finns särskilda svårigheter att nå barn och ungdomar som har utsatts för, eller riskerar att utsättas för, sexuell exploatering. Det krävs generellt en ökad kunskap om personer som befinner sig i prostitution och utsatts för människohandel för sexuella ändamål inom de olika yrkesgrupper som kommer i kontakt med dessa personer av andra skäl.

Åtgärd 2

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett utbildningsmaterial riktat till personer som arbetar i verksamheter inom t.ex. sjukvården, socialtjänsten, skyddade boenden och på ungdomsmottagningar. Utbildningsmaterialet ska belysa och öka kunskapen om och förståelsen

för den problematik som personer som befinner sig i prostitution har. Materialet ska ta hänsyn till hur faktorer som könsidentitet och sexuell läggning påverkar den enskildes situation.

Åtgärd 3

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att, i samråd med länsstyrelserna, verka för att höja den kompetens som finns kring personer utsatta för människohandel för sexuella ändamål på boenden där bl.a. denna grupp vistas. Socialstyrelsen ska även lämna förslag till eventuella åtgärder som kan behöva vidtas. Uppdraget omfattar även boenden där barn som utsatts för människohandel vistas.

Åtgärd 4

Regeringen avser att vidta åtgärder för att utveckla ett stödprogram för rehabilitering av personer som utsatts för människohandel för sexuella ändamål.

Åtgärd 5

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna stödja kommuner och landsting att utveckla verksamheter inom missbruks- och beroendevården så att dessa bättre kan möta behoven hos kvinnor med erfarenhet av prostitution. Dessa verksamheter ska utgå från de komplexa vårdbehov som kvinnor ofta har, vilket kan inkludera våldsatthet, prostitution och fysisk och psykisk ohälsa.

Åtgärd 6

Regeringen avser att ge Statens institutionsstyrelse i uppdrag att förstärka arbetet med vuxna missbrukare och ungdomar inom sin verksamhet som har varit, är eller riskerar att bli utsatta för prostitution eller människohandel för sexuella ändamål.

Stärkt förebyggande arbete

Ökad kunskap behövs inom de myndigheter och organisationer som har eller kan komma att ha kontakt med personer som befinner sig i prostitution eller blivit utsatta för människohandel för sexuella ändamål och ökad kunskap behövs bland allmänheten för att uppnå attitydförändringar. Även etiska riktlinjer och uppförandekoder hos myndigheter och organisationer är en del i det förebyggande arbetet där det gäller att motverka efterfrågan och att minska rekryteringen till prostitution. Insatser som har till syfte att skapa alternativa försörjningsmöjligheter för dem som befinner sig i prostitution behövs också. Information riktad till och om barn och ungdomar har särskild prioritet.

Åtgärd 8

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utvärdera och utveckla arbetet inom kommunerna som rör insatser riktade till sexköpare. Socialstyrelsen ska därefter sprida resultaten av utvärderingen.

Åtgärd 9

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utvärdera och utveckla det arbete vid socialtjänstens prostitutionsgrupper som riktar sig till dem som befinner sig i prostitution. Socialstyrelsen ska därefter sprida kunskapen om de metoder och arbetssätt som gett resultat.

Åtgärd 17

Regeringen avser att vidta åtgärder för att stödja frivilligorganisationernas arbete med olika insatser för att motverka efterfrågan av prostitution och öka kunskapen om människohandel för sexuella ändamål.

Ökad kunskap

Goda kunskaper är avgörande för att kunna utforma åtgärder för att motverka förekomsten av prostitution och bekämpa människohandel för sexuella ändamål och är nödvändiga för att kunna öka och fördjupa kompetensen hos myndigheter och frivilligorganisationer som är verksamma inom området. Det behövs såväl kvantitativa som kvalitativa studier.

Åtgärd 32

Regeringen avser att avsätta särskilda medel för ökad kunskap om prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Åtgärd 33

Regeringen avser att undersöka omfattningen av och situationen för personer som köper och säljer sexuella tjänster inom grupperna homo- och bisexuella samt transpersoner och personer som är utsatta för människohandel för sexuella ändamål inom dessa grupper i Sverige.

Åtgärd 35

Regeringen har tilldelat Stiftelsen Allmänna Barnhuset medel för att fortsätta att sprida kunskap om sexuell exploatering av flickor och pojkar till relevanta yrkesgrupper och att inventera behovet av ytterligare kompetensutveckling. I arbetet ingår att sammanställa den forskning och övrig kunskap som finns kring sexuell exploatering av barn.

Åtgärd 36

Regeringen har avsatt särskilda medel för att stödja den svenska studien om svenska kvinnors och mäns attityder till sexköp som görs inom ramen för det nordiska forskningsprojektet Prostitutionen i Norden.

Motioner

Ökat skydd och stöd till utsatta

Åtgärd 2

I motion Ju5 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om obligatoriska utbildningsinsatser för de myndigheter som kommer i kontakt med personer utsatta för prostitution.

Åtgärd 3

I motion Ju1 av Carina Hägg m.fl. (s) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om behovet av stöd till kvinnor som utsatts för prostitution och människohandel för sexuella ändamål i form av stöd och skyddat boende i landets kommuner.

I motion 2007/08:A310 av Lars U Granberg (s) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om vikten av att inrätta speciellt anpassade och säkra platser för offren för människohandel i vårt land. Ett likalydande yrkande finns i motion A398 av Lars U Granberg m.fl. (s) yrkande 6.

I motion Ju466 av Désirée Pethrus Engström (kd) begärs i yrkande 10 ett tillkännagivande om att stärka skyddet för människohandelns offer. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att upprätta behandlingshem för människohandelns offer och möjliggöra en kontakt med utbildad kurator.

Åtgärd 6

I motion Ju3 av Josefin Brink m.fl. (v) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att inom ramen för åtgärd 6 i handlingsplanen ge Statens institutionsstyrelse i uppdrag att i sitt arbete involvera även andra aktörer som driver behandlingshem.

Stärkt förebyggande arbete

Åtgärd 8

I motion Ju1 av Carina Hägg m.fl. (s) begärs i yrkande 9 ett tillkännagivande om förebyggande insatser till de män som köper kvinnor för sexuella ändamål.

I motion Ju398 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om behandlingsstöd till sexköpare.

I motion Ju3 av Josefin Brink m.fl. (v) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att ge utvalda myndigheter och organisationer i uppdrag att ta fram förslag som syftar till att minska mäns efterfrågan på sexuella tjänster.

Åtgärd 9

I motion 2006/07:U262 av Josefin Brink m.fl. (v) begärs i yrkande 4 att regeringen återkommer med förslag på inrättande av ett nationellt resurscentrum mot prostitution. Ett likalydande yrkande finns i motion 2007/08: Ju340 av Josefin Brink m.fl. (v) yrkande 1. Ett yrkande om inrättande av ett nationellt resurscentrum mot prostitution och människohandel finns i motion Ju3 av Josefin Brink m.fl. (v) yrkande 1.

I motion Ju3 av Josefin Brink m.fl. (v) begärs i yrkande 10 ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utvärdera de verksamheter som lämnar stöd och hjälp till prostituerade och offer för människohandel för sexuella ändamål i syfte att komma med förslag till förbättringar. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att inom ramen för Socialstyrelsens utvärdering av verksamheter som lämnar stöd och hjälp till prostituerade och offer för människohandel för sexuella ändamål genomföra en brukarundersökning av det existerande stödet.

Ökad kunskap

Åtgärd 32

I motion Ju5 av Esabelle Dingizian m.fl. (mp) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att noggrant kartlägga antalet flickor och kvinnor samt pojkar och män som faller offer för prostitution respektive människohandel för sexuella ändamål.

I motion Ju398 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om att uppmärksamma prostituerades, även prostituerade mäns, situation.

Åtgärd 36

I motion Ju1 av Carina Hägg m.fl. (s) begärs i yrkande 16 ett tillkännagivande om behov av en ny sexualvaneundersökning av hur ungas och vuxnas sexualvanor har förändrats och som skulle kunna ge svar på frågor om prostitution och människohandel för sexuella ändamål i dagens samhälle.

Socialutskottets ställningstagande

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet och jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Människohandel är en allvarlig kränkning av den enskilda individens människovärde och rätt att få bestämma över sitt liv och sin kropp. I första hand är kvinnor och flickor

utsatta, men också män och pojkar utnyttjas i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Studier visar att det är övervägande män som köper sexuella tjänster. Socialutskottet delar regeringens uppfattning att det krävs särskilda åtgärder för att motverka människohandel för sexuella ändamål. Utskottet välkomnar därför regeringens skrivelse 2007/08:167 Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Handlingsplanen redovisar ett stort antal åtgärder som består av pågående verksamheter, uppdrag och insatser samt nya åtgärder i form av uppdrag som ska ges till berörda myndigheter. Satsningar görs under fem ämnesområden, varav tre innehåller satsningar som faller inom socialutskottets beredningsområde: Ökat skydd och stöd till utsatta, Stärkt förebyggande arbete och Ökad kunskap.

Att upptäcka prostitution och se de behov som personer som befinner sig i prostitution kan ha är svårt av flera anledningar. Prostitution sker till stor del i det fördolda och upplevs också ofta som skamligt att prata om. De som befinner sig i prostitution talar kanske därför inte om detta i kontakt med myndigheter, utan sådana kontakter kan ske för andra syften än för att få hjälp med att komma ur sin situation. Det är således viktigt att de personer som arbetar i verksamheter inom t.ex. sjukvården, socialtjänsten, skyddade boenden och på ungdomsmottagningar uppmärksammar de som har varit i, befinner sig i eller riskerar att hamna i prostitution, även om prostitutionen inte är anledningen till kontakten från början. I skrivelsen redogörs för att regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett utbildningsmaterial som ska ge berörda yrkesgrupper tillräckliga kunskaper att kunna uppmärksamma personerna i fråga och se deras behov. Utbildningsmaterialet ska användas i kommuner och landsting samt av andra aktörer som Socialstyrelsen finner lämpliga, t.ex. ungdomsmottagningar. Det framgår vidare att regeringen avser stödja de kommuner och landsting som vill fortbilda berörd personal utifrån de underlag som Socialstyrelsen tar fram. Motion Ju5 (mp) yrkande 6 får anses vara åtminstone delvis tillgodosedd med de åtgärder som aviseras och bör därför avstyrkas.

Kommunerna har enligt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453) ett ansvar att bereda personer som vistas i kommunen den hjälp och det stöd som han eller hon kan behöva. En typ av insats som kommunerna kan erbjuda är s.k. skyddat boende. Dessa boenden är ofta tillgängliga för kvinnor med olika bakgrund och problematik. Det kan t.ex. handla om kvinnor som är utsatta för hedersproblematik, kvinnor som blivit misshandlade av någon närstående eller kvinnor utsatta för människohandel för sexuella ändamål. När det gäller de sist nämnda saknas kunskap om vilken kompetens som finns i de olika boendena för att möta just dessa personer och deras behov. Av skrivelsen framgår att regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över detta och samtidigt lämna förslag på eventuella åtgärder som kan behöva vidtas. Utskottet anser således att motionerna

2007/08:A310 (s) yrkande 6, Ju466 (kd) yrkandena 10 och 11, A398 (s) yrkande 6 och Ju1 (s) yrkande 5 får anses åtminstone delvis tillgodosedda med de åtgärder som aviseras och att de därför bör avstyrkas.

Av skrivelsen framgår vidare att regeringen avser att ge Statens institutionsstyrelse (SiS) i uppdrag att arbeta fram särskilda program med inriktning på att bemöta de personer inom institutionshemmen som har befunnit sig, är eller riskerar att hamna i prostitution. I uppdraget ingår också att i samråd med socialtjänsten utveckla ett arbetssätt som minskar risken för återfall i prostitution efter det att personerna lämnat SiS institutioner. Socialutskottet, som har erfarit att detta uppdrag redan har påbörjats, anser att riksdagen inte bör ta något initiativ med anledning av motion Ju3 (v) yrkande 2 och att denna bör avstyrkas.

För att motverka efterfrågan på sexuella tjänster är det viktigt att det finns verksamheter riktade till dem som vill upphöra med att köpa sex. Sedan en tid bedriver socialtjänsten i Stockholm, Göteborg och Malmö s.k. Kastgrupper (köpare av sexuella tjänster) för att motivera och assistera potentiella och aktiva sexköpare att ändra sitt beteende genom samtal, rådgivning och terapi. Socialutskottet delar regeringens bedömning att man för att kunna utveckla denna slags verksamhet behöver analysera och utvärdera densamma. Även andra eventuella insatser i kommunerna som riktas till sexköpare behöver kartläggas och utvärderas. Utskottet noterar Socialstyrelsens uppdrag att utvärdera och utveckla det arbete inom kommunerna som rör insatser riktade till sexköpare samt den efterföljande spridningen av resultaten. Socialutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om förebyggande insatser beträffande män som köper sex. Vid det tillfället noterade utskottet med tillfredsställelse att det pågick verksamheter med syfte att hjälpa bl.a. personer som vill sluta eller minska köp av sex. Utskottet utgick från att regeringen följde dessa frågor och ansåg motionsyrkandena delvis tillgodosedda, varför dessa avstyrktes (res. s, v, mp). Riksdagen följde utskottet (bet. 2007/08:SoU1, rskr. 2007/08:86 och 87). Socialutskottet vidhåller sin uppfattning och anser att motionerna Ju398 (fp) yrkande 5, Ju1 (s) yrkande 9 och Ju3 (v) yrkande 4 är åtminstone delvis tillgodosedda och bör avstyrkas.

Prostitutionsgrupperna vid socialtjänsten i Stockholm, Göteborg och Malmö bedriver uppsökande och stödjande verksamhet till personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Grupperna erbjuder olika former av stöd till personer som befinner sig i prostitution eller till deras anhöriga, utifrån den enskildes behov. Det kan handla om krisbearbetning, stödsamtal eller bearbetande samtal, rådgivning, gruppsamtal, missbruksbehandling och ätstörningsbehandling, stöd vid polisanmälan eller kontakt med andra resurser i samhället, som hälso- och sjukvården, socialtjänsten och psykiatrin. Socialutskottet delar regeringens bedömning att man för att kunna utveckla denna typ av verksamhet behöver utvärdera den. Av skrivelsen framgår att syftet med Socialstyrelsens uppdrag om utvärdering och utveckling av prostitutionsgruppernas arbete är att sedan

sprida resultatet av utvärderingen. Motionsyrkanden med krav på att inrätta ett nationellt resurscentrum mot prostitution har utskottet nyligen avstyrkt, i betänkande 2008/09:SoU1. Utskottet vidhåller sin uppfattning och anser att motionerna 2006/07:U262 (v) yrkande 4, 2007/08:Ju340 (v) yrkande 1 och Ju3 (v) yrkandena 1, 10 och 11 är åtminstone delvis tillgodosedda och bör avstyrkas.

Utskottet noterar att regeringen genom att avsätta särskilda medel vill öka möjligheten till studier om förekomsten av olika former av prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Avsikten är att på det viset stödja framtagandet av olika metoder att förebygga förekomsten av prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt metoder för att hjälpa och stödja de personer som är utsatta och att samla in kunskap samt kartlägga och utveckla metoder för att bekämpa prostitution och människohandel i ett vidare perspektiv. Motionerna Ju398 (fp) yrkande 6 och Ju5 (mp) yrkande 2 bedöms som delvis tillgodosedda med aviserade åtgärder och bör avstyrkas.

Socialutskottet noterar att regeringen i skrivelsen påminner om att regeringen avsatt särskilda medel för att stödja en svensk studie om svenska kvinnors och mäns attityder till sexköp. Studien genomförs inom ramen för det nordiska forskningsprojektet Prostitutionen i Norden på uppdrag av Nordiska ministerrådet. Resultatet av studien har redovisats i en slutrapport den 16 oktober 2008. Socialutskottet vill i det här sammanhanget påminna om sitt ställningstagande i betänkande 2007/08:SoU11 En förnyad folkhälsopolitik. Utskottet såg där positivt på Socialstyrelsens kommande uppdrag att genomföra en kvalitativ studie av inriktningen och kvaliteten på landstingens sex- och samlevnadsrådgivning riktad till vuxna samt att systematiskt kartlägga kunskap, attityder och beteenden i olika befolkningsgrupper som är av vikt för arbetet mot sexuellt överförbara sjukdomar och ansåg att riksdagen inte behövde ta något initiativ, varför motionsyrkanden om bl.a. ökad kunskap i samhället om sexualvanor avstyrktes. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2007/08:226). Socialutskottet vidhåller sin uppfattning och anser att motion Ju1 (s) yrkande 16 bör avstyrkas.

Stockholm den 4 december 2008

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Marianne Kierkemann (m), Tobias Krantz (fp), Marina Pettersson (s), Jan R Andersson (m), Lennart Axelsson (s), Chatrine Pålsson Ahlgren (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Ann Arleklo (s), Maria Kornevik Jakobsson (c) och Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s).

Avvikande meningar

1. Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (s)

Ylva Johansson (s), Marina Pettersson (s), Lennart Axelsson (s), Catharina Bråkenhielm (s), Ann Arleklo (s) och Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s) anför:

I Sverige finns behov av stöd till kvinnor som utsatts för prostitution och människohandel för sexuella ändamål i form av stöd och skyddat boende att tillgå i kommunerna. För att det polisära utredningsarbetet och omhändertagandet och omvårdnaden av offer från andra länder ska kunna göras på ett så säkert och humant sätt som möjligt behövs speciellt anpassade och säkra platser för omhändertagande, där kvinnorna kan känna säkerhet och frihet och där tolkar tillsammans med myndighetspersoner och andra aktörer kan möta offret utan att kvinnan i fråga måste släppa känslan av trygghet.

Det behövs även förebyggande insatser till de män som köper kvinnor för sexuella ändamål.

Folkhälsoinstitutets sexualvaneundersökning 1996 är den senaste stora undersökningen som gjorts. Det behövs en ny undersökning för att framför allt se hur ungas och vuxnas sexualvanor har förändrats. En undersökning i vår tid ska självfallet inkludera frågor om grooming, Internet, interaktiva medier och attityder till sexuella tjänster mot ersättning. Det vi nu anför innebär att vi anser att justitieutskottet bör tillstyrka motionerna 2007/08: A310 (s) yrkande 6, Ju1 (s) yrkandena 5, 9 och 16 och A398 (s) yrkande 6.

2. Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (v)

Elina Linna (v) anför:

Samhället misslyckas med att stödja de personer som vill sluta med prostitution, och staten har varken anslagit tillräckliga resurser eller prioriterat frågan. Jag anser att stöd och resurser till människor i prostitution bör institutionaliseras. Finansieringen av verksamheten måste vara varaktig. Arbetet mot prostitution i kommunerna måste kartläggas systematiskt och omfatta insatser av polisen, socialtjänsten, kvinnojourerna, skolorna, sjukvården och olika ideella organisationer. Det behövs samarbete över gränserna och specialutbildning av aktörer inom rättsväsendet och alla instanser som behandlar frågor om sexualiserat våld. Jag vill därför inrätta ett nationellt resurscentrum mot prostitution och människohandel som ska ha i uppgift att ta emot och stötta de människor som söker vägar ut ur prostitutionen. Detta centrum som ska ha specialistkompetens på området

bör även arbeta med kunskapsspridning och information gentemot myndigheter och yrkesgrupper som i sin verksamhet möter människor i prostitution. Jag erinrar om att Vänsterpartiet i sin budgetmotion för utgiftsområde 9 för 2009 avsatt 7 miljoner kronor för att finansiera ett nationellt resurscentrum för prostitution. En förebild för hur centrumet skulle kunna fungera är Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK).

Jag anser att regeringens åtgärd 6 om att ge Statens institutionsstyrelse (SiS) i uppdrag att förstärka arbetet med vuxna missbrukare och ungdomar inom verksamheten bör omfatta även de enskilda och kommunalt drivna hemmen för vård och boende för vuxna med missbruksproblem och ungdomar. Det är angeläget att SiS i sitt arbete involverar också andra aktörer som driver behandlingshem. I t.ex. Västra Götaland driver andra än SiS 60 % av behandlingshemmen.

Regeringen föreslår i sin handlingsplan att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att utvärdera och utveckla de s.k. Kastverksamheterna, vilka bedriver attitydändrande arbete med sexköpare. Jag anser att det redan är klarlagt att dessa verksamheter fungerar väl och att det är dags att gå vidare och ta fram konkreta förslag på hur mäns och pojkars attityder till köp av sexuella tjänster kan förändras. Regeringen bör därför ge utvalda myndigheter och organisationer i uppdrag att ta fram förslag som syftar till att minska mäns efterfrågan på sexuella tjänster.

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utvärdera och utveckla prostitutionsgruppernas arbete med personer som befinner sig i prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Enligt min mening bör hela den kedja av verksamheter som har till uppgift att stödja offer för prostitution och människohandel för sexuella ändamål ses över. Tillgång till hälsovård, rådgivning, stödsamtal, skyddat boende för kvinnor i prostitution m.m. bör ses över. Syftet bör vara att komma med förslag till förbättringar. Regeringen bör därför ge Socialstyrelsen i uppdrag att utvärdera de verksamheter som lämnar stöd och hjälp till prostituerade och offer för människohandel för sexuella ändamål i syfte att komma med förslag till förbättringar. Inom ramen för en sådan utvärdering bör en brukarundersökning av det existerande stödet till människor som befinner sig i prostitution och människohandel för sexuella ändamål genomföras.

Det jag nu anför innebär att jag anser att justitieutskottet bör tillstyrka motionerna 2006/07:U262 (v) yrkande 4, 2007/08:Ju340 (v) yrkande 1, Ju3 (v) yrkandena 2, 4, 10 och 11.

3. Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (mp)

Thomas Nihlén (mp) anför:

Det finns i dag begränsad kunskap om vem som faller offer för prostitution och människohandel för sexuella ändamål, än mer begränsad är kunskapen om pojkar och män som drabbas av detta. Det behövs ökad

kunskap om de personer som riskerar att utsättas för detta för att man ska kunna arbeta förebyggande mot att dessa hamnar i prostitution etc. Socialstyrelsen bör därför få i uppdrag att noggrant kartlägga antalet flickor och kvinnor samt pojkar och män som faller offer för prostitution respektive människohandel för sexuella ändamål.

De utbildningsinsatser som regeringen förespråkar för sociala myndigheter, frivilligorganisationer och rättsväsende om problematiken för personer som befinner sig i prostitution är på alla sätt ett steg i rätt riktning. Jag anser dock att dessa utbildningsinsatser bör vara legio och obligatoriska för de myndigheter som i sitt arbete möter dessa kvinnor.

Det jag nu anfört innebär att jag anser att justitieutskottet bör tillstyrka motion Ju5 (mp) yrkandena 2 och 6.